

5. Копистянська Нонна Хомівна. Жанр, жанрова система у просторі літературознавства. – Л.: ПАІС, 2005. – 368 с.

6. Літературознавча енциклопедія: у двох томах. Т. 2 / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 624 с. (Енциклопедія ерудита).

7. Літературознавчий словник – довідник / за ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. – К.: ВЦ «Академія», 2006. – 752 С. (Nota Bene).

УДК 821.161.2.-3.09

О.М. Ткачук

доц., к.філол.н. (м.Тернопіль)

**Мотив дороги у повісті Т.Шевченка «Прогулка
с удовольствием и не без морали»: специфіка
моделювання картини світу**

У статті розглядається зв'язок повісті Т.Шевченка «Прогулка с удовольствием и не без морали» з жанром та мотивом подорожі. Простежується вплив подорожньої традиції сентименталізму, а саме на оповідній манері повісті та в акценті на переживанні мандрівника, а не на описі маршруту подорожі. Суб'єктивність оповідача робить його окремим героєм інтрадієгетичного світу. Його дискурс це естетичне освоєння дійсності, що характерне українському романтизму. Визначається вплив просвітницької концепції у змалюванні образу сучасника. Окрема увага приділяється універсальності мотиву подорожі у міфологічній парадигмі.

Ключові слова: мотив, оповідач, подорож, просвітницький реалізм, сентименталізм.

The article deals with the connection between the story of T. Shevchenko "Prohulka s udovolstvyem y ne bez moraly" with the genre and motif of travel. There is traced the influence of the travel tradition of sentimentalism, in particular in the narrative of the story and in the emphasis on the experience of the traveler, and not on the description of the route of travel. The narrator's subjectivity makes him a separate hero

of the intradiegetic level. Its discourse is an aesthetic mastering of reality, characteristic of Ukrainian romanticism. The influence of the didactic art concept in depicting the image of a contemporary is determined. Particular attention is paid to the universality of the motif of travel in the mythological paradigm.

Key words: *motif, narrator, travel, didactic realism, sentimentalism.*

Постановка наукової проблеми та її значення.

Мотив подорожі присутній у більшості повістей Т.Шевченка. Проте у двох з них він стає провідним, оскільки оповідач дізнається певну історію під час подорожі й відповідно сюжет будується навколо цих двох елементів. Йдеться про повісті «Музикант» та «Прогулка с удовольствием и не без морали». Саме в останній мотив мандрів героя-оповідача стає найбільш виразним. Адже у «Музиканті» читач має справу з подорожніми враженнями лише на початку твору, далі на перший план виходить історія талановитого кріпака та його знайомих, що доповнюється вставною історією Марії Тарасевич, листом музиканта та розлогою листом-розповіддю Івана Максимовича. Натомість цей мотив у «Прогулці с удовольствием и не без морали» виступає жанротворчим чинником. На це звернув увагу О.Боронь, зазначивши, що в ній форма подорожніх нотаток домінує [2, с.102]. В цьому контексті важливим є історія написання повісті, яка спочатку мала назву «Матрос», але Шевченко під час роботи над нею прийшов до висновку, що назву необхідно змінити. Спершу у «Щоденнику» згадується «Прогулка с пользою и не без морали» (25 жовтня 1857 р.), але рукопис, який він надсилає С.Аксакову вже називається «Прогулка с удовольствием и не без морали» [3, с.38]. Як бачимо, акцент зміщується на мандрівний елемент твору.

Тема подорожі у літературознавстві трактується у двох аспектах. Подорож як жанр, який виникає із записів мандрівників ще у давній літературі, у другому – подорож як літературний прийом в інших жанрах, який використовується для організації хронотопу твору [1, с.419]. Проте межа такого поділу умовна, навіть у власне жанрі

подорожі відбувався процес «перемикання уваги з реального маршруту мандрів на внутрішній світ подорожнього, його переживання, осмислення вражень, суб'єктивну інтерпретацію, життя душі» [8, с.22]. У цьому плані можна прочитувати й повість Шевченка, стосовно якої дослідники відзначили мемуарний спосіб розкриття сюжету [4, с.22]. Л.Кодацька вказувала на надмірність мемуарного елемента, що, на її думку, пішло на шкоду композиції твору: «Опис подорожей автора переважав над заданою раніше сюжетною схемою, а це спричинилось до композиційної аморфності, яка знизила її художню силу» [3, с.178]. На наш погляд, сюжетна схема про матроса навпаки була свідомо відсунута Шевченком на другий план, що засвідчує зміна назви твору. Власне посилення суб'єктивного начала зумовлено дискурсом подорожі, який, як вже було вказано вище, демонстрував жанровий синтез та зростання ролі особистості. Цей аспект становить предмет нашого дослідження.

Аналіз досліджень проблеми.

Досліджуючи повість Шевченка «Прогулка с удовольствием и не без морали», Л.Кодацька звернула увагу на тематично-змістовий план твору. Зіставляючи з повістю «Музикант», дослідниця вказувала на ідеалізований образ хutorянина у них, який втілюють хутір Антона Адамовича і родина Прехтелів. Їм протиставляється поміщицький побут та мораль представників поміщицького середовища [3, с.127]. Ідейний зміст твору відповідно полягає в ідеї морального переродження окремих кріпосників, при цьому Шевченко розв'язує «проблему суспільних відносин у душі соціально-утопічних романів Жорж Санд» [3, с.135]. Цікаво, що дослідниця відносить «Музикант» та «Прогулку с удовольствием и не без морали» до різних типів творів за відношенням до дійсності. Згідно з цим розмежуванням є використання характерів з реальної дійсності у першому випадку, а «Прогулку с удовольствием и не без морали» відносить до творів з широким використанням художньої вигадки. Також у дослідженні Кодацької розглядається

оповідна ситуація повісті, відзначається її мемуарний характер, слушно вказано, що вона є продовженням усноповідної манери оповіді, яка сформувалася в українській літературі 30-40-х років XIX ст.

Мотив подорожі у структурі повісті розглянув О.Боронь, який вважає, що попри розлогі подорожні картини простір твору є доволі замкненим[2, с.149]. Генезу жанрової природи повісті дослідник виводить з давньої української літератури, паломницьких записів, жанру ходінь та «Мандрів» Василя Григоровича-Барського, які мав Шевченко у своїй бібліотеці[2, с.150]. При цьому твір Шевченка літературознавець протиставляє подорожнім нотаткам початку XIX ст., які були поширені в російській літературі та охоплювали в тому числі подорожі по Україні. Окрім наявності антитези до фальшиво-ідилічного змісту, твір Шевченка відмінний і за стильовим характеристиками. Він не містить нарікань на важкі умови дороги, автор не зловживає деталізацією, натомість оповідь сповнена гумору і тяжіє до манери Г.Квітки-Основ'яненка та М.Гоголя[2, с.152-156]. Дослідник побачив у повісті хронотоп, характерний для авантюрного роману, оскільки мотив дороги забезпечує сюжетну цілісність і постійну зміну епізодів[2, с.156-157].

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження.

Мотив дороги справді розпочинає фабульну історію повісті. Автор вправно вмонтовує епізоди, які виступають зав'язкою подальших оповідуваних подій. Під час подорожі оповідач бачить незнайому бариню з дочкою, які викликають в нього інтерес. І водночас вводить ключовий момент – знахідку «Морського сборника» з розповіддю про благородного матроса, який попросив викупити сестру з кріпацтва. Наратор навіть подає пролепсис – повідомляє, що самої повісті би не було, якби не ця зворушлива історія. Цей автотематичний мотив відіграє важливу роль у структурі твору.

Критики неодноразово помічали слабкість композиції повісті. Кодацька пояснювала тим, що описовість йшла на шкоду змалюванню характерів та розвитку сюжетних колізій[3, с.178]. Такий підхід був зумовлений тим, що у радянському літературознавстві утвердився погляд, що «суб'єктивна оповідь поступалася перед об'єктивною формою відображення дійсності» [3, с.217]. Більш виважену позицію зайняв О.Боронь, який вказує на вплив жанру подорожнього нарису та мотиву мандрівки, що дозволив письменнику досягнути цілісного викладу, а також на поєднання різнорівневих елементів. Невпорядкованість композиції літературознавець виводить з впливу оповідної манери та літературних прийомів Л.Стерна, яка вплинула на російську літературу 1830-х років[2, с.157-158]. Зазначимо, що особливістю мотиву подорожі у сентиментальних повістях є те, що в них важливий не маршрут, а переживання героя. Започаткував цей підхід власне Стерн у «Сентиментальній подорожі Францією та Італією». На думку М.Шульгун це наслідок розмивання жанрових меж, залучення листів, щоденників, мемуарів, звідси: «описи чужої сторони набувають абстрактного характеру, прийнятні для багатьох земель, увага ж автора зосереджена на душевному житті героя-оповідача» [8, с.23]. Цей підхід продовжив романтизм, який не лише утвердив суб'єктивність, змалювання внутрішнього світу героя, а й запровадив вільну композицію, застосував у дискурсі мандрів. Показовою в цьому плані була поема Байрона «Паломництво Чайльд Гарольда». До речі, згаду про англійського поета читач зустрічає вже в першій сцені в трактирі.

Через це образ героя-оповідача відіграє важливу роль у сюжетно-композиційній будові твору. Цей момент відмітила В.Смілянська, говорячи про оповідача повістей Т.Шевченка. Вона виділяє саме наратора «Прогулки с удовольствием и не без морали»: «якщо в повістях «Наймичка», «Варнак», «Несчастный», «Княгиня», де превалує фабула, дія, він як особа мало помітний, виступає

спостерігачем або слухачем, то в повістях «Музикант», «Капитанша», «Близнець» (а найбільше – «Прогулка с удовольствием и не без морали») він – свій у колі персонажів, не лише спостерігає, а й діє, переживає, розмірковує, виступаючи не лише як розповідач, а як автогенний герой цих повістей, надто ж останньої» [6, с.218]. Ця роль не зводиться до функцій дійової особи, оскільки у фабульному розвитку єдина важлива діяльність героя-оповідача у знайомстві Олени з родиною Прехтелів, що в майбутньому призвело до морального переродження її чоловіка та дозволило Олені розвинути як особистість. Отже, перед читачем розгортається історія самого оповідача.

На початку твору ми дізнаємося про бажання героя відпочити навесні за містом. Для цього він вирішує поїхати до приятеля, який проживає в тихому кутку Київської губернії. Попри таку легковажність подорожі (яка винесена і в заголовок – це всього лиш прогулянка), вона актуалізує міфологічні аспекти дискурсу подорожі. Людина, яка вирушає у мандри стикається з невідомим. У повісті читачу не акцентується, що це відомі герою місця. Оскільки герой міфу залишає добре відомі місця, він переходить з космосу до хаосу. Відтак дискурс мандрів моделює так чи інакше картину світу, перед ним постає завдання описати простір та символізувати його через відомі явища. Імплицитно це завдання постає й перед оповідачем повісті. Він береться описати реалії провінційного життя, починаючи від придорожного трактуру. При цьому не приховуючи своїх вражень та оцінок. Це засвідчує критичний відгук на збірку поезій Падури, який наратор влітає в розповідь про ночівлю в трактури. Також вже в цій першій сцені використовує прийом ремінісценції, на яку багата повість. Місцевого фактора оповідач порівнює зі слугою пана Твардовського, чортом, то називає його мізерним Меркурієм. У цих численних інтертекстуальних перегуках виявляється позиція героя як цивілізованої людини, яка помічає в навколишній дійсності культурні коди. Водночас

це і засіб характеристики образу оповідача, особливо це помітно на алюзіях з образотворчого мистецтва. Герой називає відомі картини, які постають в його уяві під враження від побаченого. Це підкреслює його фах художника і водночас є автобіографічним моментом. Оповідач демонструє добру обізнаність з античним мистецтвом, називає чималу кількість картин, що вказує на навчання автора в Академії мистецтв.

Загалом у повісті простежується осмислення простору за естетичним принципом. Історія про матроса стає поштовхом до написання поеми, а згодом читач зустрічає міркування над поетичним твором. Під впливом нової інформації герой вирішує змінити жанр твору – вирішує написати повість. Повість також є джерелом естетичних поглядів Шевченка. Окрім критики поета Падури, оповідач Шевченка вставляє роздуми про надмірність запозичення образів світового мистецтва, натомість утверджує естетичну цінність власних національних джерел.

Мотив подорожі у другій частині трансформується у прогулянки по довколишніх околицях. Саме вони приносять оповідачу справжню естетичну насолоду. Це й становить відповідь, про яке задоволення йдеться в назві повісті. Природа, немов проситься під пензель художника. На думку автора, естетичне чуття є вродженим, а не виховується. Ці романтичні міркування, він немов підтверджує відповідними вчинками. Герой-оповідач зупиняється перед старим кленом зі захватом і милується його освітленням. Така увага до гри світла, що неодноразово зустрічається у творі, нагадує міфологічний солярний мотив. Недаремно у міфології шлях часто пов'язується з солярними божествами[5, с.843]. Змінюється освітлення і вже картина втрачає привабливість для ока художника. Творче начало не раз виявляє себе – герой-оповідач помічає серед навколишньої природи пейзажну картину, і це викликає в нього бажання намалювати її. Саме творчості підпорядковує своє життя герой Шевченка: «Пройдя пруд и мельницы

через плотину, я уединился в молодую, березовую рощу, <...> и в тени распускающихся деревьев, обаянных самым свежим ароматическим дыханием весны, предался созерцанию оживающей божественной природы. «Для одного такого утра, – думал я, – без сожаления можно оставить в городе образованных друзей и повалаться недельку-другую с медведями в берлоге» [7, с.252]. Тут з'являється опозиція дому героя, який пов'язується з містом, де панує культура, де відбувається спілкування з однодумцями, освіченими людьми. Цій вихідній точці подорожі протиставляється край, місце подорожі, де люди живуть повсякденним життям, яке в наративному дискурсі повісті співвідноситься з обжерливістю, лінню та примітивними розвагами, насамперед з грою в карти.

Універсальність дискурсу подорожі пов'язана з її міфологічним планом. Подорож героя відбувається до сакральних цінностей або з метою подолання перешкод на шляху до них і при цьому відбувається його переродження. Проте у наративі повісті мотив трансформації героя-мандрівника відсутній. Це вказує на другу групу міфів – подорож у нижчий світ з метою отримати, якесь благо або компенсувати втрачене. Такий шлях можуть здійснювати тільки виняткові міфологічні персонажі, наприклад шамани[5, с.843]. Прикметно, що у дискурсі повісті підкреслюється обраність митця, його винятковість як деміурга, творця художнього світу. Водночас хронотоп повісті можна трактувати і як рух героя в просторовій горизонтальній сфері від сакрального центру до периферії, які втілює поле, ліс, болото, яма[5, с.843]. У Шевченка межу між пунктами подорожі символічно розділяє болото та гребля, а в другій частині дорога через ліс, де на подорожнього чатує небезпека зламати вісь через пенюк.

Якщо пейзажні картини у розповіді не набувають хтонічного виміру, то соціальне середовище, в яке потрапляє героя є певною мірою чужим, віддаленим від центру за рівнем освіченості та культури. Вже перший моралізаторський відступ про кузину, яка з байдужістю

ставиться до книг, а ще гірше, з точки зору оповідача, не навчає грамоті свою дитину, порушує тему моралі. Тут з'являється образ «бласклонного читателя», тобто уявного читача, який відображає ціннісні уявлення автора. Так, моделюючи заперечення з боку фіктивного читача, говориться про застереження з точки зору моралі: мовляв, як можна їхати до людей в гості, до яких ставишся скептично. Тобто, уявний читач погоджується з наведеною негативною оцінкою кухні. Стосовно поставленого питання оповідач подає цікаву відповідь: «я еду для прекрасного весеннього сільського пейзажа, а не для карикатурних фігур на першому плані цього прекрасного пейзажа» [7, с.226]. Зрозуміло, що в цих рядках автор применшує роль майбутніх персонажів у структурі твору. Окреслюється дихотомія прекрасної природи та карикатурних людей, які живуть посеред неї. Пізніше в творі наратор підтверджує це бажання уникати надміру потворного: «Я не живописець пошлых, отвратительных сцен и бледных деревянных физиономий. Да и что нового, оригинального в этой безнравственной, гнусной картине! Содержание ее одно и в Сан-Франциско, и в кабинете Курнатовского, и на любой ярмарке» [7, с.281].

Ця настанова підсилюється відступом оповідача, де він співає гімн естетичній силі мистецтва: «Как ни прекрасна, как ни обаятельна лунная ночь в природе, но на картине художника, как, например, Калама, она увлекательнее, прекраснее. Высокое искусство (как я думаю) сильно действует на душу человека, сильнее, нежели самая природа» [7, с.281]. У цих рядках виявляється романтична концепція мистецтва, яке не відтворює дійсність, а стоїть вище за неї, оскільки втілює ідеал. Водночас, тут звучить переконання у виховній силі мистецтва. І далі в тексті ми зустрічаємо концепції просвітницького реалізму.

Насамперед, вона закладена у самому задумі твору – написати про благородний вчинок простої людини, яка бачить найбільшу цінність у свободі. Її вплив простежується у змалюванні персонажів. Про господаря оповідач говорить,

що в ньому немає нічого особливого, жодної деталі, за яку б можна вхопитися, немов типізує його як посереднього поміщика. Попри його банальність, наратор, у дусі моральних настанов просвітницького реалізму, хвалить цього персонажа, за добробут його кріпаків, протиставляючи визискувачам селян-кріпаків, які при цьому прикриваються прогресивними ідеями. Тут з'являється образ людини як нерозгаданого ієрогліфа. До нього оповідач звертається і стосовно пані-загадки Дороти, вона також для нього таємничий ієрогліф. Інтригу стосовно неї оповідач зберігає до кінця твору, немовби підкреслюючи її незрозумілий соціальний стан. Цікавим є те, що, ще не обізнаний про її долю, оповідач сумнівається в її моральності. Тобто у феодальному суспільстві людина має ідентифікуватись з становою роллю.

Цей аспект розкривається у дискурсі повісті через суб'єктивність героя-мандрівника. Аналізуючи ідейний зміст повісті дослідники не звертали увагу на цей аспект. Тим не менше для дискурсу подорожі характерна ситуація зустрічі з Іншим. Зазначимо, що у наративі повісті час розповідування є пізнішим ніж час історії. Наратор оповідає свою історію, вже знаючи її завершення, на що, в тому числі, вказує пролепсис про роль «Морського сборника» та автотематичний мотив творчої майстерні. Проте оповідач зберігає інтригу, моделює обмежений рівень знання гомодієгетичного наратора, який перебуває в розповідуваній історії. Це дозволило йому відтворити безпосередність вражень від зустрічі новим, невідомим. Таким новим, з чим він зустрічається у поїзді, є зміна, порушення соціального статусу людини.

Оповідач інтерпретує дійових осіб історії послідовно від першого враження, портретної характеристики до оцінки позитивної чи негативної їх вчинків. Звідси метаморфози, які відбуваються персонажі. Родичі, які на початку твору видаються невинними добросусідськими поміщиками перетворюються на заядлих картярів, які пліткують і не здатні до духовного життя. Натомість,

Претхелі, яких обмовляють та недолюблюють сусіди, згодом виявляються втіленням суспільного ідеалу.

У повісті постійно обігрується невідповідність людини її суспільній ролі, яка в феодальному суспільстві чітко ієрархізована. Тому навіть зміна зовнішнього атрибуту, відміна еполетів, викликає гостре обговорення. Цей момент оманливості ролі стосується і самого героя-оповідача. У трактирі його погано обслуговують, тому що не побачили в ньому панича. Прохор йому говорить: «Вы, мабуть, такий самий пан, як я ваш лакей». Так само Трохим, коли оповідач зіграв роль сердитого пана, ображається на нього і втікає.

Олена, яка з'являється в полі зору оповідача як таємнича паночка, згодом виявляється щирою українською дівчиною, колишньою кріпачкою і тут же нещасливою дружиною поміщика. Навіть Курнатовський, який викликає осуд в оповідача, після одруження з простою селянкою, колишньою кріпачкою стикається з осудом середовища. Кузина оповідача не бажає відвідувати його, лише старі приятелі-картярі готові проводити з ним час як раніше. Проте, мабуть, і вони відвернулися від нього згодом, що могло послужити однією з причин щасливого завершення, відтак в листі повідомляється, що він не п'є і не грає в карти.

Чи не тому справжньою західником для мандрівника-оповідача є родина Претхелів, саме з ними він пов'язує порятунок Олени. Вони втілюють його ідеал освіченої моральної людини, яка не зважає на станові обмеження.

Висновки та перспективи подальшого дослідження.

Якщо поглянути на дві ключові категорії – насолоди та моралі, які винесені в назву твору, то вони моделюються у картині світу, яка постає перед читачем. Цьому сприяє образ оповідача, який набув рис самостійного героя історії. Простір осмислюється за естетичним принципом романтизму, який пов'язаний з емоційним світовідчуттям характерним для української ментальності. Йдеться про

своєрідне паломництво у царину природи, яке поєднується з відкриттям мандрівником гармонії та краси життя українського селянина та представників інших станів, які відкинули панський спосіб життя. Освіта та народне мистецтво є джерелом естетичного та морального вдосконалення. У дискурсі подорожі повісті Шевченка «Прогулка с удовольствием и не без морали» відбувається культурне самовизначення під впливом просвітництва, що виявляється в аналітичній установці оповідача-подорожнього стосовно сприймання образу сучасника. В результаті картина світу моделюється на засадах утопічності, відбувається перевертання центру й периферії. Відтак у кінці твору герой з радістю готовий знову відвідати знайомих, його тепер не лякає весняне болото, яке має символічний зміст сил аморальності, захланності, станових пересудів, тобто того, що заважає поєднання периферії з сакральним центром. Для Шевченка цим центром є мистецтво, в якій він бачить ту силу, яка розкриває творче начало в людині, має виховний вплив на особистість. Свобода й культура є ті світоглядні категорії, які утверджуються Шевченком в творі, вони є засобом подолання станових обмежень, які спотворюють людину, зумовлюють трагізм її існування.

Література.

1. Абрамович С. Подорож // Лексикон загального та порівняльного літературознавства. – Чернівці: Золоті литаври, 2001. – С.419.
2. Боронь О. Спадщина Кобзаря Дармограя: джерела, типологія та інтертекст Шевченкових повістей. – К.: Критика, 2007. – С.102
3. Кодацька Л. Художня проза Т.Г.Шевченка – К: Наукова думка, 1972. – С.38
4. Колесник П. Проза Т.Г.Шевченка // Літературна критика. – 1936. – №10. – С.22.
5. Топоров В. Путь // Мифы народов мира: энциклопедия. – М.: Советская энциклопедия, 1980. – С.843.
6. Смілянська В. Шевченкознавчі роздуми. – К.: Інститут л-ри НАН України, 2005. –С.218.7.

7. Шевченко Т.Г. Повне зібрання творів: У 12 т. – Т.4: Повісті. – К.: Наукова думка, 2001. – С.252.

8. Шульгун М.Е. Сучасна література подорожей: мета жанр, типологія, імагологічний аспект. – К.: Талком, 2016. – С.22.

УДК 821.161.2.09:821.162.4.09

Л. І. Царик

доц. к.філол. н. (м.Тернопіль)

Творчі взаємини Володимира Сосюри та Мікулаша Неврлого

У статті проаналізовано творчу співпрацю українського поета Володимира Сосюри та словацького літературознавця Мікулаша Неврлого. На епістолярному матеріалі та спогадах, які мають як інтерпретаційну, так і джерельну цінність, доведено, що співпраця була плідною для кожного із них. Мікулаш Неврлий досліджував творчість Сосюри післяреволюційного десятиліття, видав поему «Червона зима» та збірку «Так ніхто не кохав» у перекладі словацькою мовою, популяризував її. Зокрема наголошується, що епістолярій подає деталі підготовки до друку перекладів поезії В.Сосюри словацькою мовою і засвідчує зворушливу радість з цього приводу і беззастережну довіру до Неврлого. Спогади ж Володимира Сосюри про літературне життя в Україні у 20-ті роки ХХ століття допомогли словацькому літературознавцю у науковому дослідженні стилєвих течій української поезії цього періоду.

Ключові слова: епістолярій, лірика, неоромантизм, переклад, інтерпретація, співпраця.

The creative collaboration of the ukrainian poet Volodymyr Sosiura and the slovak literary critic Mikulash Nevryli analyzes in the article. The memoirs and the epistolary material of both artists, which have both interpretative and source value, have proven that the collaboration was successful for each of them. Mikulash Nevryli studied the work by Sosiura after the revolutionary decade, published the poem «Red Winter» and the collection «So Nobody Loves» in the slovak translation, popularized it. In particular, it is noted that the epistolary provides details of the